

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **S. A.**, zastoupeného Mgr. Pavlem Mařanem, advokátem, se sídlem Palackého 267, Mladá Boleslav, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 3. 2008, č. j. OAM - 1 - 1009/VL - 10 - K04 - 2007, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 9. 2008, č. j. 28 Az 17/2008 - 31,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátu Mgr. Pavlu Mařanovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 2856 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí včasnou kasační stížností proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 3. 2008, č. j. OAM - 1 - 1009/VL - 10 - K04 - 2007, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“), s tím, že nebyly shledány důvody ani pro udělení azylu, ani doplňkové ochrany dle téhož zákona. O náhradě nákladů bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

Jako důvody kasační stížnosti uvádí stěžovatel, že skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, nemá oporu ve spisech, resp. je s nimi v rozporu, a že rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Soud podle jeho názoru pominul prověření skutečností, které se týkaly jeho pronásledování na území Sýrie. Soud nezohlednil stav lidských práv a dodržování zákonnosti v zemi, a to zejména vzhledem ke kurdské menšině, jejímž členům hrozí

šikanování a kriminalizace a není jim poskytnuta právní ochrana. Údajné rozpory ve výpovědi byly dány časovým odstupem obou azylových řízení a špatnou úrovní překladatelů, soud se také vůbec nezabýval tvrzením stěžovatele o nátlaku při pohovorech. Ohledně rozporu, kdy v prvním pohovoru u správního orgánu tvrdil, že byl sympatizantem politické strany Destgirtina Kurd li Qamishli, a v pozdějším pohovoru zase uvedl jiný název strany: Hevgirtina Gele Kurd Li Suri, stěžovatel uvádí, že se jedná o názvy jedné a té samé politické strany (rozdíl údajně vzniká pouze z pohledu českého jazyka). Stěžovatel má za to, že uvedl dostatek podrobností a důkazů, aby bylo možné jej označit za věrohodného. Nejvyšší správní soud by měl rovněž zohlednit současnou situaci na Blízkém Východě, zej. ofenzívu do Gazy. V závěru stěžovatel uvádí, že bylo zanedbáno posouzení jeho zdravotního stavu, jinak by byly shledány podmínky pro humanitární azyl. Stěžovatel současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V daném případě byly důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany potíže, se kterými se stěžovatel údajně potýkal v Sýrii a které popsal zejména v žádosti ze dne 31. 12. 2007 a v pohovoru ze dne 6. 2. 2008. Konkrétně se mělo jednat o opakované návštěvy policistů u něj v krámku s kancelářskými potřebami, kteří se vyptávali na strýce - člena (později změnil na sympatizanta) organizace pro lidská práva, policisté si v krámku při těchto návštěvách brali věci bez placení. Dále se stěžovatel při pohovoru označil za sympatizanta kurdské politické strany Azadi a zmínil událost střetu mezi Kurdy a Araby ve městě Q. v březnu 2004. Zde (kromě jiných míst v pohovoru) se podrobnosti ohledně jeho účasti na tomto dění výrazně rozcházejí s jeho předchozí výpovědí ze dne 2. 5. 2005 pocházející z předchozího azylového řízení, ve kterém stěžovatel již jednou nebyl úspěšný (včetně neúspěšnosti kasační stížnosti u Nejvyššího správního soudu). Žalovaný správní orgán vyhodnotil jeho výpověď jako zcela nevěrohodnou, a to pro velké množství zásadních i detailních rozporů mezi oběma pohovory. Správní orgán dospěl k závěru, že v průběhu správního řízení stěžovatel neuvedl žádné hodnověrné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. a) nebo b) zákona o azylu, k udělení humanitárního azylu není důvod, když stěžovatel je s ohledem na svůj věk a zdravotní stav schopen postarat se o uspokojení svých životních potřeb. V závěru se velmi podrobně zabýval vyhodnocením kritérií doplňkové ochrany, a to s odkazem na řadu zahraničních informací.

Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Po posouzení předložené kasační stížnosti z hlediska výše naznačených kritérií Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že neshledal pochybení v posouzení a vyhodnocení výpovědi stěžovatele krajským soudem a žalovaným správním orgánem jako nevěrohodné. K otázce důvěryhodnosti výpovědi stěžovatele se již judikatura v minulosti hojně vyjádřila. Přílehlavé je v tomto směru např. odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 2 Azs 91/2008 (publ. na www.nssoud.cz): „Požadavek na to, aby stěžovatelova tvrzení ve vztahu ke zjištění provedeným žalovaným a důkazům opatřeným žalovaným i stěžovatelem samotným byla důvěryhodná, přitom nepřekračuje míru tíhy důkazního břemene, jak byla ve vztahu k řízení o udělení mezinárodní ochrany určena zejména v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, sp. zn. 6 Azs 235/2004 (publ. na www.nssoud.cz): *Není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.* Pohledem této právní věty tak stěžovatelova nedůvěryhodnost plyne z toho, že nesplnil svůj základní úkol v dokazování, tedy poskytnout důvěryhodnou výpověď. Z důvodů správně vystižených žalovaným a krajským soudem a potvrzených výše i soudem zdejším, nelze než konstatovat, že stěžovatelova postupně se měnící výpověď byla nedůvěryhodná zejména proto, že stěžovatel s postupem času pozměňoval svá tvrzení, tak aby jím popisovaná situace v zemi původu založila důvodnost obav z pronásledování. Těmito výraznými změnami a rozpory ve výpovědích však znedůvěryhodnil svou výpověď jako celek. Přitom způsob, jakým rozpory vyhodnotil a zdůvodnil žalovaný ve svém správním rozhodnutí, je i podle názoru zdejšího soudu zcela přesvědčivý.“ Rozpory jsou jak v základních věcech (např. v prvním případě není strýc - sympatizant organizace pro lidská práva - kvůli kterému měl mít stěžovatel potíže s policií, vůbec zmiňován - jakékoli osobní potíže s policií naopak v předchozím pohovoru stěžovatel zcela vyloučil, zatímco nyní je uvádí jako důvod opuštění země; ohledně událostí v Q. v březnu 2004, kterých se měl

stěžovatel podle prvního pohovoru osobně účastnit, se nově zmiňuje tak, že byl nemocen a akci toliko sledoval ze svého domu), tak i v popisech podrobností (odlišný způsob vycestování ze země, odlišný způsob zjištění údajného hrozícího zatčení, zcela rozdílný je i popis okolností jinak vůbec nepodstatných pro podstatu azylového řízení např. popis příčiny zranění - v jednom případě se na něho údajně zřítíl strop, ve druhé verzi se tak stalo při dopravní nehodě). Rozsah a četnost těchto nesrovnalostí je tak značná, že lze prakticky vyloučit, že by byly všechny vyvolány pouze nesprávným překladem, tlakem ze strany správního orgánu, či špatným porozuměním otázky. Takže krajský soud podle názoru Nejvyššího správního soudu zcela správně vyhodnocuje situaci tak, že „četnost zásadních nesrovnalostí je tak závažná, že se může na první pohled jevit tak, že žalovaný informace zjišťoval u dvou různých osob“. Pokud se jedná o rozpornost v uváděných názvech stran a tvrzení stěžovatele, že se jedná o názvy jedné a té samé politické strany a rozdíl údajně vzniká pouze z pohledu českého jazyka, pak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozsah rozporů v obou výpovědích v jednotlivostech i celku je tak značný, že na posouzení věrohodnosti výpovědi jako celku by tato obtížně zjistitelná okolnost nemohla mít vliv. (Nejvyššímu správnímu soudu je totiž z jeho analytické činnosti známo, že název strany Azadi se skutečně v čase mnohokrát vyvíjel a měnil). Ze všech stěžovatelových vyjádření jako celku nabývá i zdejší soud pocitu, že většina z nich má jen vytvořit účelově snesenou slupku tvrzení, o nichž se stěžovatel domníval, že mu dopomohou k udělení mezinárodní ochrany v ČR. Zdejší soud nevylučuje, že pod touto slupkou se bude skrývat jakési pravdivé jádro, jeho skutečný rozsah je však obtížně určitelný za situace, kdy je stěžovatel značně zamlžil řadou dalších účelově pozměněných tvrzení a dodatečně opatřených nedůvěryhodných důkazů. Lze se jen domýšlet, že toto jádro by se mohlo blížit tomu, v čem se jeho výpovědi od počátku do konce řízení nezměnily, tedy v tom, že byl při událostech v Q. v březnu 2004 přítomen ve městě a akci patrně viděl (bez osobních důsledků), dále nelze vyloučit, že se mohl setkat s nějakou (mírnější) formou hrubosti ze strany policie (braní zboží bez placení, vyptávání). Tato tvrzení sama o sobě však odůvodněnost obav z pronásledování prokázat nemohou. Nad rámec nezbytného Nejvyšší správní soud poznamenává, že vylíčené potíže by ostatně dokonce ani v případě, kdyby byly shledány jako pravdivé, nespádaly pod důvody pro udělení azylu vymezené v zákoně o azylu v § 12 (viz. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. 6 Azs 12/2003, publ. na www.nssoud.cz: „Smyslem práva azylu je poskytnout žadateli ochranu. Nejde však o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; nárok na udělení azylu vzniká jen z důvodů vypočtených v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.“) a údajné pronásledování nedosahovalo ani judikaturou vymezené intenzity (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 24. 4. 2008, č. j. 7 Azs 12/2008 - 98, publ. www.nssoud.cz).

Pokud se dále jedná o námitku, že se soud ani správní orgán dostatečně nezabývaly zdravotním stavem stěžovatele z toho hlediska, zda neodůvodňuje udělení humanitárního azylu, pak je třeba uvést, že ze spisového materiálu je zřejmé, že touto otázkou se žalovaný i soud dostatečně podrobně zabývaly. K otázce posouzení naplnění podmínek pro případné udělení azylu z humanitárních důvodů ve smyslu § 14 zákona o azylu se Nejvyšší správní soud vyjádřil jednotně a vnitřně bezrozporně v řadě svých předchozích rozsudků. Je možné odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005, sp. zn. 4 Azs 493/2004 (publ. Na www.nssoud.cz). V případě udělení tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu lze jej udělit pouze v případě hodného zvláštního zřetele, přičemž zákon nestanoví podmínky pro jeho udělení. Proto na něj není právní nárok. Lze jej udělit pouze pokud existují zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit (z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs

34/2005 - 60, publikováno tamtéž). Správní orgán řádně zjistil a posoudil osobní situaci stěžovatele a pokud sám z toho nedovodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci. Za situace, kdy správní orgán ve vyhodnocení situace žadatele uvedl, že „k udělení humanitárního azylu není důvod, když stěžovatel je s ohledem na svůj věk a zdravotní stav schopen postarat se o uspokojení svých životních potřeb“, neshledává Nejvyšší správní soud v takovém přezkoumatelném a hodnotitelném závěru pochybení. Udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda v daném případě byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoliv, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení mezí správního uvážení nebo z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Takové vady však Nejvyšší správní soud v přezkoumávaném rozhodnutí neshledal. Žalovaný si za tímto účelem opatřil potřebné podklady, a rozhodnutí vykazuje přezkoumatelnou a srozumitelnou úvahu, z jakého důvodu k udělení humanitárního azylu nepřistoupil.

Pokud se jedná o požadavek stěžovatele, aby byl zohledněn současný politický vývoj (zejm. ofenzíva v Gaze), Nejvyšší správní soud odkazuje na § 75 odst. 1 s. ř. s. a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2003, č. j. 3 Azs 23/2003 - 61, publ. na www.nssoud.cz, podle nějž jsou vyhodnocovány relevantní skutečnosti uvedené již ve správním řízení.

Nejvyšší správní soud je podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Stěžovatel se v kasační stížnosti sice výslovně dovolává udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, popř. humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud nad rámec nezbytného pouze dodává, že vyhodnocení doplňkové ochrany správním orgánem je v daném případě velmi pečlivé a je rovněž konzistentní s judikaturou NSS. Ze zmíněné judikatury vyplývá (zejm. č. j. 9 Azs 5/2008 - 98 ze 17. 4. 2008, publ. na www.nssoud.cz), že jeho vyhodnocení není excesem, když Kurdům ze Sýrie sama o sobě (tj. bez dalších potíží v zemi původu) není přiznávána doplňková ochrana.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji. O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Není o něm třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Stěžovateli byl k ochraně jeho zájmů pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát Mgr. Pavel Mařan. V případě ustanovení advokáta platí hotové výdaje za zastupování a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Uvedený advokát podal

dne 4. 3. 2009 vyúčtování za poskytnuté úkony právních služeb podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V tomto vyúčtování požadoval odměnu za 2 úkony právní služby, a to za převzetí a přípravu zastoupení a za seps kasační stížnosti. Ustanovený advokát je plátcem DPH. Spolu s režijním paušálem po 300 Kč na 1 úkon právní služby tak uplatňuje celkovou částku ve výši 5712 Kč. Podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu náleží mimosmluvní odměna za každý z úkonů právní služby v citovaném ustanovení uvedených. Podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu náleží odměna za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, je-li klientovi zástupce ustanoven soudem. Ustanovený advokát však neuvádí, že by se uskutečnila první porada se stěžovatelem, která je podmínkou přiznání odměny za uvedený úkon. Podání písemného doplnění kasační stížnosti pak je úkonem, za který náleží advokátu odměna podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Ustanovenému advokátu tak byla přiznána odměna za jeden úkon právní služby, což spolu s náhradou hotových výdajů v částce 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) a s připočtením DPH činí celkem částku 2856 Kč, která byla ustanovenému advokátovi přiznána.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2009

Hnízdil

JUDr. Bohuslav
předseda senátu